

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6609/2025
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Властимир Михајловић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Вучић Поповић, адвокат из ..., ради развода брака, поверавања деце, издржавања и права становања, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 487/2024 од 13.12.2024. године, у седници одржаној дана 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 487/2024 од 13.12.2024. године става првог изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П2 24/24 од 27.08.2024. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен ...2019. године у Неготину између тужиле АА из ... рођене ... године у ... од оца ВВ и мајке ГГ и туженог ББ из ... рођеног ... године у ... од оца ДД и мајке ЂЂ, уписан у матичну књигу венчаних за матично подручје Неготин под бројем ... за 2019. годину, на основу члана 41. Породичног закона РС; ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле-противтужене па су малолетна деца странака син ЕЕ рођен ... године у ... и син ЖЖ рођен ... године у ... поверена на самостално вршење родитељског права тужиле-противтуженој као мајци, те ће пребивалиште деце бити на адреси мајке, а одбијен је тужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се заједничка малолетна деца странака повере туженом-противтужиоцу ББ, оцу, на самостално вршење родитељског права; ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних контаката између туженог-противтужиоца као оца и малолетне деце ЕЕ и ЖЖ на тај начин што ће се одржавање личних контаката одвијати према могућностима и потребама малолетне деце и могућностима туженог-противтужиоца, и малолетна деца ће проводити једну половину зимског и једну половину летњег распута у домаћинству оца туженог-противтужиоца, а празнике и то први дан Нове Године, Божића и Ускрса

проводиће једне године у домаћинству мајке, а други дан наведених празника у домаћинству оца и тако наизменично сваке године почев од наредне године, крсну славу оца ће провести са оцем у његовом домаћинству, те се тужила-противтужена мајка обавезује да предње омогући; ставом четвртим изреке, обавезан је тужени-противтужилац ББ да на име свог доприноса у издржавању малолетне деце странака плаћа за малолетног ЕЕ 8.000,00 динара месечно, а за малолетног ЖЖ 6.000,00 динара месечно и то почев од 06.02.2024. године као дана подношења тужбе па убудуће све док за то постоје законски услови, а сваког 01. до 10. у месецу на руке мајке као законске заступнице малолетне деце, с тим да је доспеле а неисплаћене рате дужан да плати одједном са законском затезном каматом која почиње тећи од доспелости сваке појединачне рате па до коначне исплате, док је одбијен тужбени захтев за вишак преко досуђених, а до тражних износа издржавања за малолетног ЕЕ од 12.000,00 динара месечно, а за малолетног ЖЖ од 10.000,00 динара месечно и то почев од 06.02.2024. године; ставом петим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да суд обавезе тужилу-противтужену да на име свог доприноса у издржавању малолетне деце плаћа за малолетног ЕЕ износ од 20.000,00 динара месечно, а за малолетног ЖЖ 15.000,00 динара месечно и то почев од 27.03.2024. године као дана подношења противтужбе па убудуће док за то постоје законски услови, сваког 01. до 10. у месецу на руке мајке као законске заступнице малолетне деце, а да је доспеле а неисплаћене рате дужна да плати одједном са законском затезном каматом која почиње тећи од доспелости сваке појединачне рате па до коначне исплате, као неоснован; ставом шестим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле-противтужене, па је утврђено да тужила-противтужена са заједничком децом странака малолетним ЕЕ и ЖЖ, који су јој поверени на самостално вршење родитељског права има право становања (habitacio) до пунолетства оба детета странака у двособном стану у ... у улици ... број ..., површине 61 м2, који се налази у стамбеној згради за ... на ... спрату, број зграде ..., број улаза ..., евиденциони број ..., број посебног дела ..., на кп .../..., уписано у ЛН бр. ... КО ..., што је тужени-противтужилац дужан да призна и које ће се право уписати у СКН Неготин; ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 487/2024 од 13.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог-противтужиоца, па је пресуда Основног суда у Неготину П2 24/24 од 27.08.2024. године потврђена у ставу другом, усвајајућем делу става четвртог, у ставу петом и шестом изреке; ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставовима трећем и седмом изреке и у тим деловима предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, става првог изреке, којим је потврђена првостепена пресуда у ставу другом, усвајајућем делу става четвртог, у ставу петом и шестом изреке, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) Врховни суд је оценио да ревизија туженог-противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Другостепени суд није пропустио да примени, нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА и тужени ББ засновали су ванбрачну заједницу 2007. године у којој су добили ћерку ЗЗ која је преминула 20... . године. Након тога добили су два сина - малолетног ЕЕ рођеног ... године и малолетног ЖЖ рођеног ... године. Странке су закључиле брак 13.07.2019. године. До престанка заједнице живота странака је дошло у јулу 2023. године када је тужени засновао заједницу живота са другом партнерком, са којом живи у стану свог пријатеља, за који стан не плаћа закупнину. Тужила је запослена у ... као ... где остварује месечну зараду од 120.000,00 – 130.000,00 динара, при чему ради у дванаесточасовним сменама, а ради и у додатним сменама. Тужилац је незапослен и издржава се од повремених послова, где месечно заради око 200 – 250 евра. Малолетни ЕЕ похађа основну школу док ЖЖ иде у вртић. Након престанка заједнице живота тужила је са децом остала у стану у улици ... број ..., који представља посебну имовину туженог у коме је раније живела цела породица. Тужени је и након престанка заједнице живота са тужиљом наставио да учествује у чувању и подизању деце, с обзиром на обавезе тужиле на послу и њен сменски рад. Према извештају Центра за социјални рад у Неготину од 07.03.2024. године оба родитеља имају капацитете за чување и подизање деце, оба родитеља равноправно учествују у вођењу бриге о њима и предложено је заједничко вршење родитељског права, с тим што ће деца живети са мајком у њеном породичном домаћинству, а одлазити код оца када је мајка на послу и у другим ситуацијама. Предложено је да малолетна деца проводе код оца половину зимског и половину летњег распуста, да Нову Годину, Божић, Ускрс као и рођендане проводе наизменично код оца и мајке, а да крсне славе проводе код родитеља чија је слава, док би у осталим ситуацијама виђење деце било уређено договором родитеља. У допунском налазу од 25.04.2024. године Центар је навео да највише обавеза око обезбеђивања потрештина за децу обезбеђује мајка, која је посвећена потребама деце и брине се о њиховим свакодневним активностима, док отац такође свакодневно учествује у подизању деце, с тим што је исти изјавио да не жели да обнови заједницу са тужиљом. Мишљење Центра је да не постоји стабилан однос између родитеља, те је исти некада стабилан, а некада конфликтан, што деца увиђају. Према изјави тужиле она се највише стара о деци, а тужени учествује у томе, али њена комуникација са туженим отежана. Према изјави туженог има намеру да заснује брак са садашњом партнерком и да прошири породицу, али сматра да деца треба да буду поверена њему на вршење родитељског права и да он са децом и партнерком живи у свом стану. Према изјави сведока ЂЂ, туженикове мајке, о деци се претежно брине тужила која сноси све трошкове живота, а тужени је и њу више

пута избацивао из стана, а новац који је зарађивао трошио је за своје потребе. Потребе за издржавање малолетног ЕЕ су утврђене у износу од 30.000,00 динара, малолетног ЖЖ у износу од 20.000,00 динара на месечном нивоу. Тужилца не поседује непокретности у својини.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили одредбе Породичног закона (члан 6, члан 61. став 1, члан 77. став 3, члан 78. став 3, члан 154. став 1, члан 160.-162, члан 194, члан 270. и 272.) доносећи као у ставу првом изреке другостепене пресуде којом је потврђена првостепена пресуда у ставу другом, усвајајућем делу става четвртог, у ставу петом и шестом изреке.

Правилно су судови у смислу члана 266. став 1. и члана 270. Породичног закона руководећи се најбољим интересом малолетне деце, малолетног ЕЕ и малолетног ЖЖ поверили мајци – тужилци на самостално вршење родитељског права. Елементи за процену најбољег интереса деце, између осталог су узраст, пол, зрелост детета, потреба детета (васпитање) у вези са становањем, исхраном, одевањем, здравственом бригом и др. и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Најбољи интерес детета као правни стандард се цени према околностима сваког конкретног случаја. Судови су имали у виду да су оба родитеља подобна и компетентна за самостално вршење родитељског права, али да су малолетна деца ЕЕ и ЖЖ након престанка заједнице живота својих родитеља остали да живе са мајком која има добре родитељске капацитете, мотивисана је и пожртвована у бризи о заједничкој деци, способна да прати и задовољи потребе малолетне деце, емотивна и брижна у односу према њима, те се на адекватан начин брине о деци, па је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетне деце странака да се повере на самостално вршење родитељског права мајци, односно тужилци, уз значајно одржавање личних односа деце са оцем.

Из изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи туженог да је Центар за социјални рад Неготин у својим извештајима дао мишљење да су оба родитеља подобна за вршење самосталног родитељског права, јер су судови о повери деце мајци одлучили руководећи се најбољим интересом малолетне деце.

Сходно члану 160. Породичног закона нижестепени судови су правилно утврдили уобичајене потребе малолетне деце странака као поверилаца издржавања, будући да се ради о здравој деци нижег школског и предшколског узраста са уобичајеним потребама и школским и ваншколским активностима за тај узраст. Такође и могућности туженог као дужника издржавања да доприноси издржавању деце су правилно процењене имајући у виду да у моменту пресуђења тужени није био запослен, а месечно је повременим пословима имао примања у висини од 200-250 евра. По оцени Врховног суда досуђени износи издржавања су у складу са утврђеним реалним могућностима туженог и његовим животним стандардом и уз допринос тужилце као мајке довољан је да се задовоље све потребе малолетне деце странака чиме се обезбеђује задовољене услова за правилан и потпун развој малолетне деце на садашњем узрасту. Имајући у виду да оба родитеља треба да доприносе издржавању малолетне деце преостала средства за издржавање

малолетне деце обезбеђиваће тужила као законска заступница која се брине о њима како потребним новчаним износом, као што је то и до сада чинила у претежном делу, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно родитељи улажу у негу и подизање деце.

Неосновани су и ревизијски наводи да су нижестепени судови погрешном применом материјалног права утврдили да тужила са заједничком децом малолетним ЕЕ и ЖЖ који су јој поверени на самостално вршење родитељског права има право становања до пунолетства оба детета у двособном стану у ... у улици ... број ..., који је власништво туженог.

Наиме, по оцени Врховног суда нижестепени судови су правилно закључили да малолетна деца имају право на *habitatio* – становање у стану заједно са мајком којој су поверени на самостално вршење родитељског права у смислу члана 194. Породичног закона, који је у власништву туженог. Имајући у виду да је тужени власник стана, а да малолетна деца и мајка, овде тужила којој је поверено родитељско право немају право својине на усељивом стану, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев основан. Ово право супротно ревизијским наводима не утиче на право становања туженог, обзиром да је исти са новом партнерком засновао заједницу живота и живи у стану свог пријатеља, за који стан не плаћа закупнину. Право становања је конституисано у циљу обезбеђења заштите и бриге неопходне за добробит деце.

Право становања је право из корпуса дечијег права и у интересу родитеља који врши родитељско право. За остваривање овог права закон предвиђа одређене услове: да је други родитељ власник стана на коме дете и родитељ који врши родитељско право стичу право становања; да дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану; да право становања траје одређено време – до пунолетства детета и да прихватање њиховог захтева за право становања не представља очигледну неправду за другог родитеља. У овом случају испуњени су сви услови прописани чланом 194. Породичног закона. Оваквом одлуком није угрожено право становања туженог нити усвајање оваквог захтева представља очигледну неправду за њега, јер како је то утврђено у поступку пред нижестепеним судовима тужени не користи овај стан, већ за становање користи стан свог пријатеља за који не плаћа закупнину, са својом партнерком.

Интересу малолетне деце морају бити подређени сви остали интереси. Право становања детета јесте дечије право које није заштићено посебним поступком, а смештено је у одељак који се тиче имовинских права. Стога се управо на основу овлашћења из члана 263. став 2. Породичног закона заштита тог права може тражити у поступку и по правилима у спору за заштиту права детета.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде, применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**